

Vršovice 30.10.2011

Pozdrav: Milé sestry a milí bratři, shromáždili jsme se ve jménu Pána Ježíše Krista, abychom vzdávali Bohu chválu a dík, abychom mu vyznávali své viny, abychom prosili za sebe i za druhé, abychom hledali nové poznání Boží lásky a očekávali na Jeho slovo, které z milosti proměňuje lidské životy. Amen.

Píseň: 161 sl.1 Tebe, Bože, chválíme

Introit: Co jsme slýchali a o čem víme, to, co nám otcové vyprávěli, nebudeme tajit jejich synům. Budeme vyprávět budoucímu pokolení o Hospodinových chvályhodných činech, o mocných skutcích a divcích, jež konal.

Ž 78,2-4

Píseň: 189B Hrad přepevný jest Pán Bůh náš

Modlitba: Pane Ježíši Kriste, smíme se nazývat Tvým lidem a máme z toho radost. Smíme Tebe nazývat svým Pánem a je to pro nás jistotou. Zároveň ale vyznáváme, že často posouváme důrazy v tomto vyznání a často zaznívá z našich úst až příliš silně slovo **náš** s majetnickým tónem. Pane Ježíši, ty jsi přišel pro všechny, pro každého z nás i pro lidi kolem nás, které ani neznáme. Přicházíš za každým, u každého jsi ochoten se zastavit a být s ním. Na každého si uděláš čas. Vyznáváme, že my neumíme hospodařit se svým časem podle Tvé představy. Vyznáváme, že náš žebříček časových priorit je jiný, že jsme otroky svého času. Vyznáváme, že na to doplácíme naši nejbližší i všichni kolem nás. A vyznáváme, že to neumíme řešit. Vyznáváme svůj pokřivený pohled na spravedlnost, po které tolik toužíme a kterou svojí neláskou sami narušujeme. Je toho hodně, co před Tebou chceme vyznat a co Ti chceme odevzdat.

Stojíme tu před Tebou a prosíme Tě - buď s námi. Ty, který jsi naším Spasitelem, buď se svým lidem, s každým, kdo Tě hledá, s každým, který se trápí a my to nevidíme. Děkujeme, že smíme věřit, že jsi tu s námi. Amen.

Slovo dětem:

Píseň ze Svítá: S199 Jako zrnko hořčičné

Čtení: Lk 19,1-10

Píseň: 440 Ozvi se, Pane můj

Text: Ř 3,21-24

Haleluja. Hospodin uzdravuje ty, kdo jsou zkrušeni v srdci, jejich rány obvazuje. Haleluja. Ž 147,3

Ježíš prochází skrze Jericho. A s ním jde zástup. Všichni směřují do Jeruzaléma a čekají veliké věci. Každý si sní svůj sen a drží se Ježíše, protože on je přece tím, který sen naplní. Nemění se to ani pro nás, kteří známe události Velikonoc, kdy známe události v Jeruzalémě - ono osobní očekávání vůči Ježíši i vůči Vzkříšenému i pro nás zůstává. Zástup plný naděje a víry, která Ježíše tlačí vpřed. Očekávání důležitých věcí.

Už abychom byli z Jericha, tady nás jaksi nic nepálí, tady nic nečekáme a nemáme potřebu se zastavit. Ale v tom Jerichu žil Zacheus. Nechce se mi popisovat, kým vlastně byl, dělat nějaké hloubkové sondy. Byl to vrchní celník a veliký boháč. Nebyl to ani obyčejný celník, kteří lidem lezli na nervy, byl to člověk nad tou první vrstvou, kterou máme na očích, člověk, který tahal za nitky, ke kterému se všechno sbíhalo. Tak bychom si ho mohli představit - člověk nad obyčejnými lidmi, mimo jejich potíže a trápení. A lidé ho neměli rádi. Jednak pro tu kolaboraci s Římany a jednak pro tu vydělenost z běžných starostí. To už tak je lidská povaha. Člověk se neubrání. U nás máme za rohem nově postavené luxusní bydlení, které má samozřejmě ochranku. Jdu kolem a myslím na hradbu kolem bohatého centra bydlení Rio de Janeiro, kam se nemůže dostat problém. Problémy zůstávají za hradbami. Je to dráždivé. Odtud, ze zabezpečení zaplacené nenávistí, vychází Zacheus a chce vidět Ježíše. Nic víc nevíme, jen to, že ho chce vidět.

A tak si představuji, jak kolem takové hradby jde Ježíš obklopený a tlačení kupředu očekáváním zástupu. Je to jejich Ježíš, který se sklání k obyčejným lidem, k lidem, na které každý kašle, na které každý zapomíná. On nese jejich naději. A Ježíš se zastaví pod stromem a osloví Zachea. A říká: "Zachee, pojď rychle dolů, neboť dnes musím zůstat v tvém domě." Zrada. Jako by vešel do té čtvrti obehnané zdí. A to udělá právě v Jerichu, které je symbolem toho, že Hospodin lidské hradby boří. Stojíme tu před problémem, který vůbec není malý a v uších nám zní žalmistovo vyznání: „Hospodin zjednává spravedlnost a právo všem utlačeným.“ Ž 103,6

Tváří v tvář tomuto problému nám zaznívá otázka - co vlastně v církvi očekáváme, když se ohlížíme a přemýšlíme, kdo je Ježíš a co

po nás vlastně chce, proč tu vlastně jsme, o čem máme podávat svědectví. A uvědomujeme si, že na řešení těchto otázek nestačíme, že nestačíme na základní otázku, základní touhu po spravedlnosti v lidském životě, po spravedlnosti v lidských vztazích. Nestačíme na otázky Boží spravedlnosti.

Přemýšlíme a promýšlíme základní důrazy Ježíšovy zvěsti a uvědomujeme si, jak nesnadné je odevzdání našeho života do služby této zvěsti a naopak jak snadné je sklouznout do vlastnictví Ježíše, jeho ochočení. Vidíme nespokojenost v zástupu, nespokojenost s Ježíšovým jednáním. A chápeme ji - chápeme i bezmocnou nenávist vůči těm, kteří nežijí správně, kteří se vydělují ze života „běžných lidí“ a pro zvěst církve mají pouze úšklebek a posměch. Všimněme si, jak je to vyhrocené, jak jsou jedni tady a druzí na druhé straně. Na jedné straně ti, kteří jsou kolem Ježíše tak těsně až se zdá, že jim patří, až se zdá, že tu vzniká až jakási záměnnost Ježíšovy vůle a vůle davu, a na druhé straně ti ostatní. A dav má tendenci říkat, u koho se může Ježíš zastavit a u koho ne. *Ale vždyť u toho Zachea je to vyloženě provokace!* Dobře, ale stačí se ohlédnout a zjistíme, že stejný dav hnal Ježíše dál, směrem k vysněnému cíli, i ve chvíli, kdy jej prosil o pomoc slepý žebrák. Stačí otočit list a přečíst si 18. kapitolu.

Ježíš se zastavil u žebráka, zastavil se u Zachea a zastavuje se i dnes. Je to tedy Ježíšovi jedno s kým jedná, s kým stoluje? Postavil se na stranu těch, kteří dnes vše relativizují? Co si z toho má odnést církev, co si z toho máme odnést my? S žebrákem to bylo snazší, i když to po pravdě nezvládáme také, ale u reálných Zacheů dneška se v nás všechno vaří. Oddělit člověka od jeho činů. Ono to není jen tak, my potřebujeme vědět, že v Božím stvoření funguje spravedlnost, my nad tím nechceme mávnout rukou. Je to jeden z našich základních snů, že spravedlnost **může** platit pro každého. Musí platit řády. Potřebujeme, aby v církvi platily řády. *Tohle nám, Pane, nedělej.* Ale Ježíš to udělal, vstoupil k Zacheovi do domu, jedl s ním a navíc řekl jednu provokativní větu: „Dnes musím zůstat v tvém domě.“ To je vůle Boží, dnes **musím** zůstat v tvém domě.

Zítřka je Den reformace. A jakkoliv dnešní první čtení není vybráno z Pavlových epištol, právě tady zaznívá Pavlův zásadní důraz:

„Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši.“

Všichni zhřešili a jsou daleko o Boží slávy. Že tedy můžeme dál vesele sázet na to, že v tomto světě spravedlnost nefunguje? „Naprosto ne!“, důrazně odmítá Pavel. Ale není na člověku, není na církvi, aby určovala, ke komu Ježíš smí vstoupit a ke komu ne. Protože nikdo si nemůže záchranu spasení zasloužit. Boží spravedlnost jde jinudy než spravedlnost lidská - to je svědectví, které v úžasu rozpoznal Martin Luther. To je svědectví, které tváří v tvář jasnému, realistickému rozpoznání lidských možností, jak nám je nabízí apoštol a jak je sami zažíváme, smíme s vděčností přijmout i my.

Díky Boží spravedlnosti smíme vidět Zachea, jak přijímá Ježíše ve svém domě a stoluje s ním. Děje se něco úplně jiného, než zamýšlel i než očekával Zacheus. Než se vůbec odvážil očekávat. Ježíš vstoupil do jeho života a ten se proměnil. Ano, víme to, známe ten příběh, ale potřebujeme to znovu slyšet. Zacheus není vytržen z toho co žil, Ježíš ho nepřenáší do nějakého nového světa, ale ukazuje mu, že může začít nový život v tom všem, co má za sebou. Začíná se dít to, po čem toužil zástup a po čem toužíme i my - nezačínají **se** napravovat chyby a křivdy, které nám tak vadí a tak nás trápí. Začíná je napravovat **Zacheus**. Nejsme svědky masivního zázraku proměny světa, pouze vidíme nápravu křivd jednoho konkrétního lidského života. Vypadá to hrozně málo, žádné velké gesto, dalo by se říci pragmatický, počtářský postup. Ale právě v té konkrétnosti nápravy je síla tohoto příběhu.

Boží spravedlnost. Boží ospravedlnění. Dnes přišlo spasení, záchrana, do tohoto domu. Pro Zacheův život se všemi, kteří se volky nevolky stali jeho součástí. „Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.“ Zacheův život se stává součástí společenství kolem Ježíše.

Pokaždé, když čtu tento příběh, mám velkou radost za toho Zachea. Mám radost, že nám tu Ježíš jasně říká, že je ochoten vstoupit do života každého člověka. Že v Jeho, Ježíšově síle, je možný obrat. Je

možná změna života až takto naprosto radikálně, jak to slyšíme o Zacheovi. Ale tentokrát jsem si uvědomil ještě jednu věc. Jak veliký význam má tento příběh pro ten zástup okolo. Pro církev. Pro nás, kteří tak trochu vlastnime Ježíše, Ježíše Krista, toho Vzkříšeného, který přišel, aby spasil svět. Pro nás, kteří Ježíše tak trochu ženeme tam, kam bychom my chtěli. Tlačíme ho do řešení věcí, které nás trápí, ale doufáme, že to vyřeší po našem. Uvědomuji si to u sebe velice silně. A jsem zklamaný, když to nefunguje a zdá se mi, že je evangelium, dobrá zpráva o přítomném, živém, vzkříšeném Ježíši tak bezmocné. Že Ježíš není uprostřed své církve. A církev tak zcela ztrácí svůj smysl. Do toho přichází dnešní příběh, ve kterém mají ty zástupy pramalou roli a ukazuje, že Ježíš není v jejich rukách, není v rukách církve, ale je tím, který svobodně přináší Boží spravedlnost. Zve i ty, se kterými máme velký problém, který vstupuje do lidských životů a zcela je proměňuje. A zve i nás. Nezaslouženě. Zadarmo.

O tom smíme svědčit. To je naše role. My smíme a máme uprostřed rozděleného světa plného nespravedlnosti tlumočit pozvání ke společnému stolu s tím, který **přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo**. Všichni smíme v úžasu a s vděčností přijmout tuto možnost přivítat Ježíše ve svém domě. A u Jeho stolu čerpat sílu k proměně vlastních životů i k radostné otevřenosti jednání vzkříšeného Ježíše uprostřed tohoto společenství i v životě kolem nás. U tohoto stolu smíme zažívat velice zvláštní Boží spravedlnost, společně smíme s apoštolem Pavlem vyznávat: **„Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši.“**

Amen.

Píseň: 643 Když soumrak zhasí světlo

Přímluvná modlitba:

Ohlášky:

Poslání: Odložte dřívější způsob života, staré lidství, které hyne klamnými vášněmi, obnovte se duchovním smýšlením, oblecte nové lidství, stvořené k Božímu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy. A nezarmucujte svatého Ducha Božího, jehož pečeť nesete pro den vykoupění. Ať je vám vzdálena všechna tvrdost, zloba, hněv, křik, utrhaní a s tím i každá špatnost; buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám. Ef 4,22-24.30-32

Požehnání: Ať vám milost dělá život krásným a bohatým před Boží tváří, láska ať vás provází a hřeje a ať vás brání před chladem a mrazem lidské zloby a Boží pravda ať vám svítí na cestu, když se moci chopí tma. Amen.

Píseň: 419 Mocný Bože, při Kristovu